

Lähtettäjä:

Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringa ry
Suojelusihteeri Aili Jukarainen
Annankatu 29 A 16
00100 Helsinki
suojelusihteeri@tringa.fi

Vastaanottaja:

Helsingin kaupunki, Kirjaamo
Kaupunkisuunnitteluvirasto
PL 10
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Asia: Mielipide Kivinokan osayleiskaavoituksen pohjaksi laadituista maankäyttövaihtoehdoista

Mielipiteen jättää Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys — Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa r.y. (rek.nro 116.353). Yhdistyksen tarkoituksena on edistää ja kehittää lintuharrastusta, lintujen- ja luonnonsuojelua sekä toimia alueensa lintuharrastajien ja tutkijoiden yhdysiteenä. Yhdistyksen toiminta-alue on Helsinki ja sen ympäristö (entinen Uudenmaan maakunta sekä Sipoo entisellä Itä-Uudellamaalla).

Tringa ry kiittää mielipiteelle myönnetystä lisäajasta. Yhdistys on tutustunut Kivinokan maankäyttövaihtoehtoihin ja lausuu niistä mielipiteenään seuraavaa.

Yleiskaavoituksen lähtökohtia

Kaava-alue on luonnonsuojelun näkökulmasta poikkeuksellisen merkittävä. Niemi rajoittuu Vanhankaupunginlahden Natura-alueeseen. Kivinokan vanha metsä kuuluu Viikin – Vanhankaupunginlahden kansainvälisesti tärkeään lintualueeseen (IBA, Important Bird and Biodiversity Area). Metsä turvaa myös Natura-alueeseen kuuluvan Saunalahden säilymisen rauhallisena ja on linnustollisen merkityksensä lisäksi myös kasvistollisesti arvokas (Ympäristösuunnittelu Enviro Oy 2005).

Osayleiskaavan tulee turvata Kivinokan vanhan metsän monimuotoisuusarvot. Koska metsä kuuluu kansainvälisesti tärkeään lintualueeseen, tulee se osoittaa kaavassa SL-alueeksi, jotta se voidaan liittää osaksi Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualuetta.

Koska kaava-alue rajautuu Natura-alueeseen, tulee kaavan vaikutukset Natura-alueeseen arvioida luonnonsuojelulain 65§:n tarkoittamalla tavalla. Natura-alueen ympäristön maankäyttö on muuttunut vuosien varrella valtavasti ja muutoksilla on ollut alueelle kohdistuvia välittömiä ja välillisiä vaikutuksia. Natura-alueen ympäröivillä luontoalueilla on ollut ja on edelleen merkitystä osana Vanhankaupunginlahden lintualueita linnuston elinympäristönä. Sitä mukaa kun alueita on luonnonsuojelualan ympärillä otettu muuhun käyttöön on linnuston elintila kaventunut.

Helsingin, ja erityisesti Vanhankaupunginlahden ympäristön väestön kasvaessa on alueelle kohdistunut virkistyskäyttöpaine kasvanut vuosien mittaan valtavasti ja keskeisen sijaintinsa vuoksi alue lieneekin maamme suosituimpia virkistysalueita. Vaikka virkistyskäyttöä pyritään alueella ohjaamaan, häiritsee se voimakkuutensa vuoksi linnustoa. Jottei kaikki virkistyskäyttö kohdistuisi arvokkaimpaan alueeseen, tulee Vanhankaupunginlahden alueen suunnittelussa huolehtia siitä, että Natura-alueen ulkopuolelta varataan riittävästi alueita tasaamaan virkistyskäyttöpainetta.

Koska Vanhankaupunginlahden Natura-alueen ympäröivien alueiden toteutetulla maankäytöllä on Natura-alueeseen kohdistuvia negatiivisia vaikutuksia, tulee osayleiskaavan vaikutukset arvioida yhdessä toteutuneen maankäytön vaikutusten kanssa. Ympäröivällä alueella on parhaillaan vireillä myös ainakin yksi muu kaavahanke (Viikinrannan asemakaava), jonka vaikutukset tulee myös sisällyttää Kivinokan osayleiskaavan Natura-arviointiin.

Luontodirektiivin kuudes artikla velvoittaa selvittämään sellaisten suunnitelmien ja hankkeiden vaikutukset Natura-alueen suojelutavoitteisiin, jotka eivät suoraan liity sen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta saattavat erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien kanssa vaikuttaa tähän alueeseen merkittävästi. Vain asianmukainen Natura-arviointi ja sen suositusten noudattaminen varmistaa sen, että osayleiskaava voidaan lopulta hyväksyä.

Vaihtoehtojen toteuttamiskelpoisuus

Kaupunkisuunnitteluvirasto on laatinut kolme maankäyttövaihtoehtoa Kivinokan osayleiskaavan suunnittelun pohjaksi. Raskaimman rakentamisen suunnitelmassa rakentamista osoitetaan myös suoraan Kivinokan vanhan metsän päälle. Metsän luontoarvot ovat merkittäviä ja alueen osoittaminen rakentamiskäyttöön ei toteuta maankäyttö- ja rakennuslain vaatimusta luonnonarvojen vaalimisesta eikä ole toteuttamiskelpoinen.

Kevyemmän rakentamisen vaihtoehto, jossa vanhan metsän alue osoitetaan virkistysalueeksi ei riitä turvaamaan metsän merkittäviä luontoarvoja. Myös tässä vaihtoehdossa rakentamiseen varattava alue poistuisi virkistyskäyttöä lahden ympärillä tasaavista ulkoilualueista ja sen mukanaan tuomat uudet asukkaat lisääisivät Vanhankaupunginlahden alueen virkistyskäyttöpainetta.

Lopuksi

Ainoa nähtävillä olleista rakennemalleista, jonka pohjalta on mahdollista laatia alueen luontoarvot turvaava osayleiskaava on virkistysalue-vaihtoehto, jossa alueen maankäyttö ei tulisi muuttumaan nykyisestä. Myös tämän vaihtoehdon vaikutukset Natura-alueeseen on syytä arvioida osana Vanhankaupunginlahden ympäristön maankäyttöä (toteutunutta ja suunniteltua) luonnonsuojelulain 65§ tarkoittaman arvioinnin mukaisesti.

Helsingissä 1. päivänä lokakuuta 2013
Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys —
Helsingforstraktens Ornitologiska Förening Tringa ry

Erkki Virolainen
Varapuheenjohtaja

Juha Lindy
Sihteeri

Lähteet:

Ympäristösuunnittelu Enviro Oy (2005) Vanhankaupunginlahden lintuvesi -Natura 2000 -alueen